Dosarul nr. 1reab-12/2023
1-23123608-01-1reab-25082023

Curtea Supremă de Justiţie

D E C I Z I E

18 aprilie 2024 mun. Chişinău

Curtea Supremă de Justiţie
Completul de judecată în componenţa:
Preşedinte – Talpă Boris,
Judecători – Țurcan Anatolie, Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu, Mânăscurtă Igor,

judecând fără citarea părţilor, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General interimar, Nesterov Aliona, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Districtului militar Gorikii din 29 ianuarie 1952, în cauza penală în privința lui

Golea Mihail XXXXX, a.n. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:
Instanța de recurs: 25.08.2023 - 18.04.2024,

Asupra recursului menționat, completul de judecată

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Districtului militar Gorikii din 29.01.1952, Golea Mihail a fost condamnat în baza art. 19-59-8 alin. (1) din Codul penal al RSFSR la pedeapsă în conformitate cu Decretul Prezidiumului Sovietului Suprem a URSS din 26.05.1947 „Privind abrogarea pedepsei cu moartea” sub formă de 25 de ani în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii și art. 58-10 alin. (1) din Codul penal al RSFSR la pedeapsă sub formă de 10 ani în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu aplicarea art. 49 din Codul penal al RSFSR, în conformitate cu Decretul Prezidiumului Sovietului Suprem a URSS din 26.05.1947 „Privind abrogarea pedepsei cu moartea” la pedeapsă definitivă sub formă de 25 de ani în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii.

2. La 25.08.2023, Adjunctul Procurorului General interimar, Nesterov Aliona, a declarat recurs în anulare, invocând temeiurile prevăzute de art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) din Codul de procedură penală, a solicitat casarea sentinței Tribunalului Militar al Districtului militar Gorikii din 29.01.1952, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Golea Mihail.

În argumentarea recursului în anulare, invocă că:

- a fost încălcat art. 4 Protocolul nr. 7 al CEDO, care prevede dreptul de a nu fi judecat și pedepsit de două ori, pentru una și aceeași faptă, or față de acesta au fost

aplicate două pedepse principale - privațiune de libertate și obligarea îndeplinirii unor munci fizice în lagăr de corectare prin muncă;

- instanța de judecată a examinat cauza penală în ședință închisă și în lipsa apărătorului, ce constituie încălcarea art. 11 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, potrivit căruia „*orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cursul unui proces public în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale* ”, precum și dreptul fundamental prevăzut de art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care prevede că „*orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații… în materie penală îndreptate împotriva sa*”;

- în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu au fost prezentate probe care dovedesc existența în faptele comise de Golea Mihail a infracțiunii *pregătire și tentativă a actului de terorism*, deoarece din probele acumulate nu se confirmă faptul că, prin acțiunile sale inculpatul s-a prejudecat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS și nu confirmă faptul pregătirii sau realizării a actelor teroriste împotriva puterii sovietice, așa cum prevede dispoziția art. 19-59-8 alin. (1) din Codul penal al RSFSR și nici *agitație contrarevoluționară,* deoarece din declarațiile martorilor acuzării nu se confirmă faptul că, prin acțiunile sale, inculpatul făcea agitație și propagandă antisovietică și contrarevoluționară îndreptată la slăbirea și înlăturarea puterii statului sovietic , așa cum prevede art. art. 58-10 alin. (1) din Codul penal al RSFSR (redacția anului 1926);

- sentința de condamnare este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil;

- potrivit art. 3 lit. a) din Legea RM nr. 1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate și reintegrate în drepturi, indiferent de locul e trai în prezent, toate persoanele care în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990 au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova, în baza deciziilor organelor judiciar sau extrajudiciare pentru activitate contrarevoluționară, trădare de patrie, răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească;

- hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Golea Mihail, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, în legătură cu prezența circumstanțelor care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în baza materialelor din dosar și a motivelor invocate, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art. 53 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, (nr.1225-XII din 08 decembrie 1992), recursurile în anulare sau deciziile Procuraturii Generale privind refuzul reabilitării prevăzute la articolul 52 alineatul 4 din prezenta lege se examinează de către Curtea Supremă de Justiţie în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Totodată, completul de judecată menționează că cauza dată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală până la operarea modificărilor prin Legea privind modificarea unor acte normative (nr. 246 din 31.07.2023, care în partea relevantă a art.XI alin.(3^1) în vigoare din 01.09.2023) și ulterior a fost completată prin Legea privind modificare unor acte normative (nr. 286 din 05.10.2023, în vigoare din 28.11.2023), potrivit cărora, *recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.*

Astfel, hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute de art. 453 alin. (1) din Codul de procedură penală (la caz în redacția legii în vigoare la data declarării recursului în anulare, până la 01.09.2023), în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice (nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992).

Potrivit prevederilor art. 3 lit. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv cele care au fost condamnate sau executate pentru eschivare, din motive politice sau religioase, de la înrolare în rândurile armatei roșii.

3. Astfel, la caz se constată că, prin sentința Tribunalului Militar al Districtului militar Gorikii din 29.01.1952, Golea Mihail a fost condamnat în baza art. 19-59-8 alin. (1) din Codul penal al RSFSR la pedeapsă în conformitate cu Decretul Prezidiumului Sovietului Suprem a URSS din 26.05.1947 „Privind abrogarea pedepsei cu moartea” sub formă de 25 de ani în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii și art. 58-10 alin. (1) din Codul penal al RSFSR la pedeapsă sub formă de 10 ani în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu aplicarea art. 49 din Codul penal al RSFSR, în conformitate cu Decretul Prezidiumului Sovietului Suprem a URSS din 26.05.1947 „Privind abrogarea pedepsei cu moartea” la pedeapsă definitivă sub formă de 25 de ani în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii, cade sub incidența prevederilor art. 3 lit. a) din Legea privind reabilitarea victimelor

represiunilor politice din 08 decembrie 1992 (cu modificările ulterioare), și în acest sens prin efectul legii este declarat nevinovat, urmând a fi reabilitat.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) din Codul de procedură penală (redacția legii în vigoare la data declarării recursului în anulare), completul de judecată găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Golea Mihail în baza art. 19-59-8 alin. (1) și 58-10 alin. (1) din Codul penal al RSFSR (redacția anului 1926), cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, completul de judecată,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General interimar, Nesterov Aliona, casează parțial sentința Tribunalului Militar al Districtului militar Gorikii din 29 ianuarie 1952, cu încetarea procesului penal în privința lui Golea Mihail XXXXX, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 19-59-8 alin. (1) și 58-10 alin. (1) din Codul penal al RSFSR (redacția anului 1926), pe motiv că există alte circumstanţe care exclud tragerea la răspundere penală și cu reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992.

Golea Mihail XXXXX este reabilitat în faţa societății şi reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă.

Președinte **Talpă Boris**

Judecători **Țurcan Anatolie**

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Mânăscurtă Igor